

najti okolo 4000 (?) pesem. Naj častiti loški kaplan g. Jakob Korošak in velečastiti gosp. dekan dr. J. Ulaga skrbita, da se po Virkovi smrti ne raztepejo. Če ni rajni odločil, kaj se ima po smrti z njegovo literarno zapuščino storiti, naj „Slov. Matica“ skrbí, da pride v njeno lastnino. Več njegovih pesem so slovenski skladatelji z napevi oskrbeli. Gotovo med velikim številom Virkovih pesem se bode še marsikatera našla, ki bode okrasila vrt slovenske poezije. — Rajni se je pri božjem opraviilu na božič prehladil in umrl na pljučnici. Prijatelji zgubijo dobro dušo, duhovni tovariši ljubeznivega soseda, fara skrbnega duhovskega očeta.“

### Slovstvene stvari.

\* *Jezičnik*. Spisal J. Marn. V Ljubljani 1879. Natisnil in založil Rudolf Milic.

Radostni pozdravljamo predragega nam znanca „Jezičnika“, ki stopi v tej knjižici uže 17. pot pred slovanski svet in nam v živ spomin kliče rodoljube, ki so kot navdušeni s novi matere Slovenije obdelavali slovstvo domače ob času, ko je treba bilo, njemu še ledino orati. Če se radujemo dandanes vsestranskega in plodnega gibanja na slovstvenem in političnem polju in nas zaradi tega nekako „pisano gledajo protivaiki“, ne smemo zabiti mož, ki so seme sejali, iz katerega je v malo letih izrastel sad, s katerim se smemo ponašati temveč, ker to, kar je Slovenec na slovstvenem polju dovršil, je dovršil iz lastne moči, premagavši mnogostranske zapreke, ki so se mu stavile od desne in leve. Velečastitemu prof. Marnu gre tedaj živa zahvala, da nam poredoma pred oči stavi nekdanje misijonarje naše svete narodne stvari in nam kaže, kaj je ta, kaj uni, ki uže dalj ali manj časa počiva v grobu, storil na slovstvenem polju. In tako bo dobro došel zopet ta novi „Jezičnik“ ne le domačinom, temuč tudi drugim našim slovanskim bratom, ker nahajajo v njem gradiva za spisovanje literature slovenske. — V „Jezičniku“, ki kot 17. knjiga zdaj pred nam leži, je bolj ali manj obširno opisano delovanje 7 rodoljubov, in ti so: Jurij Kobe, Jurij Varl, Anton Žakelj (Ledinski), Anton Oliban, Andrej Likar, Franc Jeriša in dr. Leon Vončina. — Kar je velečenjeni naš „Učit. Tovariš“ donášal v svojih listih celo preteklo leto, je skupaj v tej knjižici na svetlo prinesel „Jezičnik“, katerega toplo priporočajo slovanskemu občinstvu. Cena mu je 60 kr. in razen 1. „Jezičnika“ se dobivajo vsi naslednji v nekaterih zvezkih v „katoliški bukvarnici“ v Ljubljani.

\* *Zvon*, leposloven list, izhaja na Dunaji po dvakrat na mesec na celi pol. Izdaje in ureduje ga Jos. Stritar. Naročnina mu je za vse leto 4 gold. in za pol leta 2 gold. Naslov: „Redaction des „Zvon“ Wien, VIII. Lange Gasse 44“.

\* *Preširenklänge von Eduard Samhaber*. — Tako se zove knjiga, ki v elegantni obliki pride koncem prihodnjega meseca na svetlo. Naj so jej te vrstice napovednice.

Herder bil je prvi med nemškimi klasiki, ki je nemško literaturo s tem obogateti želel, da je v njo krasne cvetke iz literarnega vrta tujih narodov presejeval. Prvi nemški klasik Götthe je tako navdušen bil od srbske narodne balade „Asan-Aganica“ (se ve da v prevodu), da jo je v nemški obliki „Klagegesang von den edlen Frauen des Asan-Aga“ na svetlo dal ter tako svojim rojakom pokazati hotel, kako lepa da je srbska narodna poezija. In prvak nemškega jezikoslovstva J. Grim, v istini objektivni mož, je o slavjanskih narodnih pesmih sodil tako le: „Evropa bi ostrmela nad

njih krasoto, ako bi jih poznala“. — Vsi ti veliki možje so bili podobni marljivi bučeli, ki neumorno išče sladkega medu po krasnih cvetkah, naj uže rastejo v tem ali v unem vrtu. Le po duhu predstavljati krasne poezije družih narodov, bilo je njihovo vodilo, češ, da „črka mori, duh pa oživlja“. Če se od besede do besede pesem prestavlja, je navadno vse le bolj leseno, okorno, kajti prestava ostane le prestava, vsaj „črka mori“. Če se pa samo ideja vzame iz pesmi in jej dá nova obleka, duhu jezika primerjena, potem pesem na videz postane nova pesem, a vendar je le oblika, to je, obleka nova, duh njen pa nespremenjen: „duh oživlja“.

Na ta način bode Preširen v novi nemški obleki na svetlo prišel. Želeli smo namreč tudi mi, da bi se kak izvrsten Nemeec, kak Herder, sedanjega časa tudi na naše slovstvo ozrl, ter tako tudi narodu nemškemu pokazal cvetje našega slovstva. In res, dobili smo ga. Gosp. Edvard Samhaber, profesor nemščine na naši pripravnici, iz Kremšmüstra domá, je prišel lanske šolsko leto iz gornjega Avstrijskega v Ljubljano in ko se je zelo zanimival za naše slovstvo. Prestavili smo mu vsega Preširna in mu šli, kolikor je bilo mogoče, na roke, on pa je ideje iz njegovih pesmi jemal ter v novi poetični obliki prelepo predelal, poleg tega pa je tudi v prav pojudni, gladki in prijetni prozi življenje njegovo narisal. Uvod temu delu je izvirna dolga pesem: „An Preširen“, potem pa v 8 podobah kaže slavnega našega pesnika.

To za sedaj; ko bode tisek knjižice „Preširenklänge“ dovršen, povemo kaj več. M. L.

\* *Ein versenktes Eden*. Romantische Erzählung aus Adelsberg von L. Wasserburger. Wien, Verlag von Carl Konegen.

Tako je ime jako lični novi nemški knjižici, ki je ravnokar na Dunaji na svetlo prišla in kateri predmet je romantična povest, vzeta iz prikazen v naši jami Postojnski „podzemeljskem raji“; od tod ime „Versenktes Eden“. Krajska d-ž-la čedalje bolj slovi po tujih pisateljih. Baumbach je s svojim „Zlatorog“ prvi prišel z enako stroko, al po naših mislih je Wasserbergerjeva povest z to bolj zanimiva, ker se dejanje njeno vrši v postojnski jami, po vsem svetu znani, in pisatelj z izvrstnim peresom odkriva stvari, ki si jih le živa fantazija umišljati more. Namen „Novicam“ ne more biti, da bi se na drobno spuščale v pretres te povesti, ki jo bode vsak, ki je nemščine zmožen, radostno čital; to pa moramo dostaviti, da njen pisatelj ni zašel na tisto nepošteno pot, ki jo hodijo le preradi Nemci, ko slavo pojoč naši deželi, grdiijo naš narod slovanski. Zato pisatelj zasluži hvalo tudi v tem oziru, in zato jo priporočamo našim domorodcem in domorodkinjam s polnim prepričanjem, da se ne bodo kesali, če si omislijo knjižico, ki je na Dunaji v knjigarni Karola Konegen-a na svetlo prišla.

Naj pri tej priliki omenim tudi časnik „Der Tourist, Organ für Touristik, Alpen und Naturkunde, herausgegeben von W. Jäger in Wien.“ Hribolazcem in naravoslovcem je ta časnik zelo priljubljen; cena za celo leto mu je 5 gold. P. pl. R.

### Mnogovrstne novice.

\* *Dunajsko mesto* nima nič manj kot 8 milijonov zaostalih dolgov na davkih. V finančnem ministerstvu so zaradi tega zelo potrti, da je stolno mesto Avstrije na davkih toliko zaostalo. Ugibuje se, zakaj to?

\* *Številjenje ljudstva v Bosni in Hercegovini* je vse drugačno število pokazalo, kakor se je dozdaj mislilo. V Bosni in Hercegovini skupaj je komaj 800.000 ljudi,